

Sygn. akt I Ca 155/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Katarzyna Powalska

Sędziowie : Barbara Bojakowska

P. M.

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2023 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko P. O.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 18 stycznia 2023 roku, sygn. akt I C 177/22

oddala apelację;

zasądza od powódki J. M. na rzecz pozwanego P. O. 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, poczynając od dnia następnego po upływie tygodnia od doręczenia powódce odpisu wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I Ca 155/23

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 18 stycznia 2023 roku wydanym w sprawie I C 177/22 z powództwa J. M. przeciwko P. O. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności oddalono powództwo (pkt 1. wyroku) oraz zasądzono od powódki na rzecz pozwanego 5.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty (pkt 2. wyroku).

Powyższe orzeczenie zostało wydane w oparciu o następujący stan faktyczny:

Aktem notarialnym z 17 maja 2013 r. sporządzonym przez asesora notarialną M. G. – zastępcę notariusza J. S., prowadzącego Kancelarię Notarialną w K. przy ulicy (...), Repertorium A 6007/2013, P. O. udzielił J. M. pożyczki w kwocie 75.000 zł z terminem zwrotu do 17 maja 2014 r. bez oprocentowania, z zastrzeżeniem odsetek w wysokości

czterokrotności kredytu lombardowego NBP za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. W przedmiotowym akcie dłużnik J. M. poddała się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. w zakresie obowiązku zapłaty sumy 75.000 zł na rzecz wierzyciela P. O.. Zabezpieczeniem zwrotu pożyczki było prawo zastawu na drewnianym domu z bali typu (...) znajdującym się na nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) dzierżawionej przez M. M. (1). Następnie aneksem z 16 maja 2014 r. sporządzonym przez w/w notariusza J. S. strony wydłużyły termin zwrotu pożyczki do 17 maja 2015 r.

Postanowieniem z 29 grudnia 2021 r. wydanym w sprawie I Co 492/21 Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli Wydział I Cywilny na wniosek P. O. nadał klauzulę wykonalności opisanemu wyżej aktowi notarialnemu w zakresie obowiązku zapłaty sumy 75.000 zł.

W 2022 roku pozwany wierzyciel skierował do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli J. K. wniosek egzekucyjny o wykonanie zobowiązania wynikającego z przedmiotowego tytułu. Postępowanie egzekucyjne toczy się pod sygn. akt Km 34/22.

Powódka J. M. nie zwróciła pozwanemu P. O. pożyczonej kwoty 75.000 zł. Natomiast pozwany otrzymał tytułem odsetek za opóźnienie gotówką 9.500 zł, następnie 1.000 zł przelewem oraz jeszcze 500 zł gotówką. Poza umową pożyczki stwierdzoną aktem notarialnym pozwany P. O. udzielił powódce J. M. także pożyczki w kwocie 20.000 zł pod zastaw samochodu i drzwi drewnianych. Ta pożyczka również nie została spłacona. Brak zwrotu pożyczki notarialnej mąż powódki K. M. tłumaczył tym, że nie mają pieniędzy. Małżonkowie M. prowadzą działalność gospodarczą pod firmą (...) zajmującą się budową domów drewnianych. Obecnie przebywają w Szwecji.

Sąd Rejonowy rozpoznając niniejszą sprawę doszedł do przekonania, że strona powodowa nie wykazała okoliczności stanowiącej podstawę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. W szczególności Sąd Rejonowy uznał za pozbawiony mocy dowodowej dokument nazwany przez pełnomocnika „wplata odsetek z dnia 18.11.2015 r.”. Dokument nie został złożony w oryginale ani w poświadczonej za zgodność kopii. Pełnomocnik powódki podał na rozprawie, iż nie dysponuje oryginałem takiego dokumentu. Sąd z kolei zwrócił uwagę, że analiza złożonej kserokopii przemawia za tym, że jest to kompilacja kilku różnych dokumentów. Zdaniem Sądu I instancji z dokumentu tego nie wynika, aby powódka spełniła świadczenie.

Apelację od tego orzeczenia wywiódł pełnomocnik powódki, zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. i art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez:

dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na:

- błędnym uznaniu, że nie ma podstaw do wykorzystania nagrania audio złożonego przez powódkę,
- błędnym uznaniu, że zeznania świadka K. M., że przedmiotowa pożyczka została spłacona w całości, są niewiarygodne, gdyż żaden inny dowód nie potwierdza wersji świadka,
- bezzasadnym uznaniu, że budzi uzasadnione wątpliwości postawa dłużnika, będącego przedsiębiorcą, który nie widzi potrzeby uzyskania od wierzyciela pokwitowania, natomiast próbuje udowodnić spełnienie świadczenia za pomocą kserokopii skomplikowanych dokumentów i wykonanego w tajemnicy przed rozmówcą nagrania audio;

naruszenie zasady rozkładu ciężaru dowodu poprzez uznanie, że zapis nagrania nie zawiera stanowczego i wyraźnego oświadczenia wierzyciela, iż otrzymał od dłużnika zwrot pożyczonej kwoty 75.000,00 zł w sytuacji, gdy to na pozwanym spoczywał ciężar wykazania, że wpłacone przez powódkę kwoty wynikały z innego stosunku prawnego niż przedmiotowa pożyczka, w sytuacji gdy pozwany nie zakwestionował prawdziwości nagrania audio;

co skutkowało dokonaniem błędnych ustaleń faktycznych, że:

- wierzyciel P. O. otrzymał od dłużnika J. M. jedynie kwotę 11.000,00 zł, która pokrywała kwotę odsetek za opóźnienie (fakt niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy),

- świadczenie dłużnika J. M. nie zostało spełnione (fakt niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy)

co doprowadziło do błędnego uznania, że nie została spełniona przesłanka z art. 840 § 1 k.p.c.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego. Ponadto strona skarżąca wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania za I i II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację, pełnomocnik pozwanego wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna i jako taka podlegała ona oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 233 § 1 k.p.c., sąd ma obowiązek ocenić wszystkie przeprowadzone dowody oraz uwzględnić wszystkie towarzyszące im okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Musi też przeprowadzić selekcję dowodów, a więc dokonać wyboru tych, na których się oparł, i ewentualnie odrzucić inne, którym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, przy czym selekcja ta powinna być poparta argumentacją zgodną z regułami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Zastrzeżona dla sądu swobodna ocena dowodów opiera się na odpowiadającym zasadom logiki powiązaniu ujawnionych w postępowaniu dowodowym okoliczności zgodnych z doświadczeniem życiowym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 1980 r., II URN 175/79, OSNC 1980/10/200). Strona kwestionująca prawidłowość zastosowania art. 233 § 1 k.p.c., powinna przedstawić argumenty świadczące o niezachowaniu przez sąd tych reguł. Zarzut ten przy tym nie może polegać wyłącznie na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego, ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie, z dnia 12 lutego 2010 r., VI ACa 356/10, Lex nr 821059, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 kwietnia 2010 r., I ACa 240/10, Lex nr 628186).

Tymczasem w realiach niniejszej sprawy, dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne dotyczące okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy znajdują odzwierciedlenie w przytoczonych na ich poparcie dowodach. Sąd ustalenia te oraz wyprowadzone na ich podstawie wnioski prawne Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne w myśl art. 387 § 2¹ pkt 1 i 2 k.p.c. Podnoszone przez stronę pozwaną zarzuty w swojej istocie sprowadzają się do zakwestionowania wniosków wyprowadzonych przez Sąd Rejonowy z dostępnego mu materiału dowodowego, ale nie wskazują na powody, dla których przyjęta przez Sąd I instancji ocena byłaby wadliwa. Ma to o tyle szczególne znaczenie, że Sąd I instancji argumentację, która legła u podstaw oddalenia powództwa, szczegółowo wyłożył w pisemnym uzasadnieniu wyroku.

Sąd Okręgowy podziela ocenę prawną ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego. Strona powodowa zdecydowanie nie podołała ciężarowi dowodzenia faktów, w oparciu o które żądała pozbawienia tytułu wykonalności. Po pierwsze, należy zauważyć że również na etapie postępowania apelacyjnego strona powodowa nie przedstawiła oryginału dokumentu, na który się powoływała. Z jego kserokopii wynika zaś, iż jest to niewyraźna, nie wiadomo wprost do czego się odnosząca kompilacja kilku dokumentów sugerujących zapłatę odsetek w kwocie 9.500,00 zł w gotówce oraz 1.000 zł przelewem tytułem wpłaty odsetek, z pewnością jednak nie kwoty 75.000,00 zł. Strona powodowa nie była w stanie zaoferować innego dowodu mającego uzasadnić jej stanowisko. Jest to o tyle zastanawiające, że powódka zawarła umowę pożyczki w formie aktu notarialnego, poddała się egzekucji w trybie art. 777 k.p.c. oraz ustanowiła zastaw. Natomiast nie zabezpieczyła tak elementarnego dokumentu potwierdzającego spełnienie świadczenia jak pokwitowanie, którego przecież mogła żądać od pozwanego wraz ze spełnieniem świadczenia. Po drugie, enigmatyczny zapis rozmowy, w której w żadnym razie nie pada odniesienie wprost do przedmiotowej umowy pożyczki ani też do konkretnych sum, z całą pewnością nie może prowadzić do orzeczenia sądu unicestwiającego klauzulę wykonalności. Zarzuty apelacyjne stanowią jedynie polemikę i nie dostarczają Sądowi Okręgowemu jakichkolwiek nowych argumentów, mogących wzmocnić materiał dowodowy zaoferowany Sądowi w

trakcie całego postępowania. Okoliczności przedstawione w apelacji są powieleniem zarzutów, które były zawarte już w pozwie, a które nie potwierdzają spełnienia świadczenia przez stronę powodową. Zapis nagrania nie zawiera stanowczego i wyraźnego oświadczenia wierzyciela, iż otrzymał od dłużnika zwrot 75.000,00 zł, co stara się forsować strona powodowa.

Nie można również zgodzić się ze stanowiskiem strony powodowej, iż zgodnie z art. 6 k.c. na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia, że przekazane mu pieniądze nie stanowiły spłaty przedmiotowej pożyczki, objętej tytułem wykonawczym, w sytuacji, gdy nie zakwestionował prawdziwości nagrania audio, stanowiącego dowód w sprawie, albowiem stanowi to wyłącznie przerzucenie na pozwanego obowiązku powódki w zakresie udowodnienia dokonania spłaty pożyczki w całości.

To powódka jest inicjatorem postępowania i to ona winna wykazać, że dokonała spłaty całości należności głównej z tytułu zwartej przez strony umowy pożyczki. Przeciętny pożyczkobiorca ma ku temu szeroki wachlarz środków dowodowych, począwszy od pokwitowań, a skończywszy na potwierdzeniach przelewów. W sytuacjach niecodziennych można oczywiście próbować dowodzić spełnienia świadczenia w dowolny sposób, np. poprzez nagranie audio/wideo, jednakże w tym przypadku trudno uznać, iż przedstawione Sądowi nagranie dowodzi czegokolwiek, oprócz faktu rozmowy stron. Stopień jego enigmatyczności jest bowiem tak dalece idący, że wobec zaprzeczenia przez pozwanego faktu spełnienia świadczenia, Sąd nie dysponuje de facto jakimkolwiek materiałem wskazującym na dokonaną przez powódkę spłatę.

Rolą sądu w procesie cywilnym jest jedynie ocena stanowisk i materiału dowodowego zaoferowanego przez strony. Sąd nie może „domyślać się” jakie są faktyczne intencje strony, czy też korygować formułowanych przez strony tez dowodowych, tak aby zgłaszane dowody stały się przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd nie może bowiem w toku postępowania wchodzić w zakres kompetencji stron sporu i podejmować działań zamierzających do udowodnienia zasadności roszczenia. Takie czynności sądu byłyby oczywiście sprzeczne z zasadami kontrydiktoryjności sporu i równości stron postępowania (Postanowienie SN z 20.09.2022 r., I CSK 1298/22, LEX nr 3488047).

Podsumowując – w sytuacji, w której strona powodowa nie przedstawiła dowodów na spełnienie świadczenia, które miało uzasadniać pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, powództwo takie powinno zostać oddalone.

Tym samym, w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy nie dopuścił się żadnego naruszenia zarówno prawa procesowego, jak i prawa materialnego. Zarzuty podnoszone przez skarżącego jawią się jako nietrafione i nie mogły prowadzić do wzruszenia zaskarżonego orzeczenia. Dlatego też, apelację jako całkowicie bezzasadną należało oddalić na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzeczono w punkcie 1. wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego, należnych od strony powodowej na rzecz strony pozwanej Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2. wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, który powódka przegrała w instancji odwoławczej w całości. Sąd zasądził więc od powódki na rzecz strony pozwanej 2.700,00 zł z tytułu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym. Wysokość kosztów profesjonalnego zastępstwa prawnego po stronie pozwanej Sąd ustalił w oparciu o § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie.